

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2451
Izhaja razen nedelje in praznikov vsek dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.408

Morala teroristov

Potrebno je premotriti tudi moralno kvalifikacijo in preteklost individui, ki so člani teroristične bande, zbrane na Madžarskem, kakor tudi ambient, iz katerega so izšli. Glede porekla je mogoče teroriste razdeliti v pet kategorij. 1. Bivši častniki avstro-ogrske vojske, ki so bili popolnoma denacionalizirani in ki se po razpadu niso vrnili v svojo domovino, ali so jo takoj zapustili. Ti so se znašli v položaju emigrantov, še preden je jugoslovanska država dobila svojo definitivno obliko. Njihov boj proti državi datira se iz leta 1919. Med njimi je general S a r k o t i č, ki je z opeljo postal avstrijski državljani in mu avstrijska država plačuje pokojnino, podpolkovnik Ivan Perčević, podpolkovnik Steva Dučić, ki je postal avstrijski državljani, major Stipetič, kapetan Josip Metzger, kapetan Balenović, kapetan Emil Lahovski, instruktor na Janka pusti itd.

Ti oficirji, ki se niso mogli prilagoditi razmeram v novi državi, so sestavili vodstvo terorističnega pokreta. Vsekakor Tibor Eckhardt ni mislil na te individue v svojem govoru dne 5. novembra t. l. v združenju tujega tiska v Budimpešti, ko je govoril o nesrečnih, ki so pobegnili goli in popolnoma izčrpani ter brez vseh dokumentov preko madžarske meje, da bi zaprosili za azilsko pravico na madžarskem ozemlju. 2. Veliko številno teroristov je imelo zelo obremenjeno preteklost in je bilo že od nekdaj v vrstah zločincev. Josip Balinović je bil obtožen zaradi pomev, Emil Lahović je pobegnil na Madžarsko, ker je izvršil neke pomev. Mijo Seletković je pobegnil na Madžarsko, ker je bil odstavljen s položaja policijskega komisarja v Djakovu zaradi hudih nepravilnosti. Zvonimir Pospisil, eden od sokrivcev marsejskega atentata, je bil, preden je prišel na Madžarsko, zaradi umora obsojen na smrt. Terorist Krobot je bil obsojen zaradi telesnih poškodb. Neki drugi terorist Hadan Huskić je bil obsojen od belgijskega sodišča in po prestani kazni izgnan iz Belgije.

Vlada Georgijev-Černozemski (Veličko Kerin), morilec Nj. Vel. kralja Aleksandra in g. Barthouja ter instruktor v terorističnih taborih, je bil eden izmed najbolj znanih zločincev. V Sofiji je umoril bolgarskega narodnega poslanca Dimova in je bil zaradi tega zločina obsojen na smrt. 3. Tretja kategorija teroristov je bila rekrutirana iz delavskih izseljeniških kolonij v Belgiji itd. Agenta organizacije »Ustaša« Branimir J e l i č in Stefan P e r i č sta mnogokrat obiskala te kolonije, da bi pridobila pristaše. V njunem poslu jima je pomagala kriza, ki je mnogo delavcev pustila brez dela in sredstev. Ti delavci so bili premamljeni z obljubami dobrega plačanega dela in lažjega življenja. Eden od delavcev pri atentatu, Ivan Rajić, je bil pridobljen leta 1931. v Braziliji, ter odpeljan v tabor v Janka Pusti. Isto je bilo tudi s Krobotom, teroristom, ki je poginil ob priliki eksplozije bomb in peklenjskih strojev v svoji hiši. Po poizvedbah aretiranih teroristov je bilo v Janka Pusti kakih 10 emigrantov, ki so prišli iz Južne Amerike, a drugi so prišli iz Belgije, tako n. pr. Josip Žarko, Hadan Puskic in tako dalje, ker so bili izgnani.

4. Četrto kategorijo predstavljajo revni delavci, siromašni kmetje in brezposelni, ki so stanovali v predelih blizu naše meje. Bili so premamljeni z obljubami zaslužka na Madžarskem. Ti ljudje so bili kmalu razočarani. Čim so prišli v taborišča in se kompromitirali, niso imeli več možnosti, da bi se osvobodili svojih gospodarjev. Kljub temu nekateri nikakor niso mogli prenašati načina, kako so z njimi postopali na Janka Pusti in so se prostovoljno vrnili v Jugoslavijo, da bi se predali oblastem, kakor je bil to primer z Dragotinom Sikirico, Ivanom Mrazom, Marjanom Madžerićem itd. 5. Končno so bili v peti kategoriji banditov, nastanjenih na Madžarskem, člani Makedonske revolucionarne organizacije (VMRO). Pakt o skupnem sodelovanju je bil sklenjen v aprilu leta 1929. med »ustašami« Pavelićem in Perčecem ter predstavnikoma Makedonske revolucionarne organizacije ob priliki potovanja prvih dveh v Sofijo. Ta pakt je imel zlasti za cilj, da dobi za »ustaše« potrebne instruktorje, ki bi člani njihove organizacije seznanili z zločinsko

Sporazumevanje Nemčije in Francije

Ogromen odmev Ribbentropovih konferenc v Parizu – Pariz in Berlin na najboljši pot do popolnega sporazuma – Obširni komentarji tiska

PARIZ, 4. decembra. Popuščanje napetosti med Francijo in Nemčijo je sedaj za francoski tisk in javnost najugodnejše presenečenje. Povsod se zelo ugodno komentirajo možnosti odstranitve vseh spornih zadev med obojema sosedoma, ki so se pojavile ob priliki Ribbentropovega bivanja v Parizu. Samo desničarji zahtevajo odločno, da se Francija ne sme odreči svojim vitalnim interesom. Ne sme se dovoliti kršitev mirovne pogodbe, ampak samo sporazumna revizija. Sporazum bi odstranil vse bojazni pred agresivnostjo Nemčije. V prijateljskem ali vsaj znošnem sosednem razmerju z Nemčijo, bi se Francija mogla lotiti reševanja z vsemi silami vseh svojih notranjih problemov.

Glavno vlogo med zbliževanjem med Francijo in Nemčijo pa imajo bivši bojjevniki. Med vodstvom bivših nemških in francoskih bojnikov obstojajo že tesni stiki. Oboji se zavedajo, da bi pomenila nova vojna katastrofo ne samo za obe državi, marveč tudi za vso Evropo, ali celo za vse belo plemo. Bojevniki so že izdelali načrte za likvidacijo vseh spornih vprašanj in jih izročili državnikom v Parizu in Berlinu. Zaradi tega je prišel najprej

v Pariz Ribbentrop, da pripravi teren, za njim pa bo prišel Hitlerjev namestnik Rudolf Hess. Hess bo imel nalogo, še bolj razčistiti položaj in pripraviti vse za definitivno sporazumevanje.

Ribbentrop je ostal v Parizu proti vsemu pričakovanju tri dni in se je sestal tudi z Lavalom, kar dokazuje, da je njegova misija uspela. O sestanku Ribbentropa in Laval se doznava, da je Hitlerjev odposlanec predložil Lavalu stvarne predloge nemške vlade za rešitev spornih vprašanj. Kakšni so ti predlogi, je zaenkrat še skrivnost. Laval je, kakor se zadržuje, naglasil zlasti željo, da bi Nemčija pristopila k vzhodnemu paktu. Nadalje je Ribbentrop sporočil, da se bo v kratkem vrnil v Pariz, skupaj z Rudolfom Hessom, nakar je Laval pristal, toda z željo, da prideta s še bolj izdelanim predlogom. Po vsem tem se mora presoditi, da je zbližanje med Francijo in Nemčijo na najboljšem potu. Razni znaki v diplomatskih dogodbah Evrope tudi že sami potrjujejo odstranjanje prejšnje napetosti.

LONDON, 4. decembra. Angleški listi komentirajo zbliževanje med Nemčijo in Francijo in pravijo, da bi bilo za to najugodnejše, ako bi se Nemčija

vrnila v Ženevo, kjer bi se ji priznala enakopravnost. Zaradi tega se v kratkem pričakuje francosko-angleška pogajanja, da se ustvari skupna politika. Ribbentropov obisk v Parizu se mora smatrati kot začetek zelo važnih političnih dogodb. Nekateri listi objavljajo tudi pogoje, pod katerimi bi se Nemčija vrnila v Ženevo. Baje zahteva Nemčija: 1. vrnitev nemških kolonij v Afriki; 2. rešitev vprašanja poljskega koridorja; 3. priznanje nemške oborožitve. Kot najvažnejša zahteva se v Berlinu naglašja vrnitev kolonij v Afriki. Na Baldwinov in Lavalov apel bo baje te dni odgovoril Hitler čisto precizirano.

LONDON, 4. decembra. Angleški tisk pričakuje po sestanku v Parizu novo možnost za obnovo prizadevanj za razoroževanje. »News Chronicle« smatra sestanek Ribbentropa z Lavalom za najboljši znak izboljšanja položaja. Drugi listi naglašajo, da se bodo prava pogajanja med Parizom in Berlinom pričela šele po saarskem plebiscitu. Nadalje naglašajo vsi potrebo po vrnitvi Nemčije v Ženevo, in večinoma priznavajo nemško pravico po enakopravnosti tudi glede oboroževanja.

Najvažnejše zasedanje v Ženevi

V ČETRTEK POSARJE, V PETEK JU GOSLOVANSKA SPOMENICA. MADŽARI ZAVLAČUJEJO.

ŽENEVA, 4. decembra. Sedanje zasedanje Društva narodov bo nedvomno eno najvažnejših od vseh, kar obstoja ta ženevska ustanova. Na dnevnem redu so v glavnem tri vprašanja: saarski plebiscit, jugoslovanska spomenica in položaj narodnih manjšin v Albaniji, torej dve vprašanji, ki se direktno tičeta zaveznikov Italije. Obenem pa se bo ob tej priliki rešilo tudi vprašanje izpolnitve tajništva Društva narodov. Zatrjuje se, da bo za namestnika generalnega tajnika Avenolla namesto Angleža Walterja imenovan ruski poslanik Rosenberg. Elaborat o saarskem plebiscitu bo izročil baron Alojsi tajništvu jutri, v sredo. V četrtek bo sklenjena končna odločitev o plebiscitu, v petek pa pride na vrsto jugoslovanska spomenica, morda že z madžarskim odgovorom. Splošno se zadržuje, da bo od sedanjih sklepov odvisen mir v Evropi.

ŽENEVA, 4. decembra. Iz vrst madžarske delegacije se danes širijo vesti, da Madžarska na jugoslovansko spomenico sploh ne bo odgovorila s protispomenico. Tibor Eckhardt se je sinoči dolgo telefonično pogovarjal z Budimpešto. Bilo mu je najbrže naročeno, naj brez-

plodnega odgovora ne predlaga, ampak naj vso zadevo zavlačuje. V debati o spomenici bodo, kakor se zadržuje, govorili samo jugoslovanski, češkoslovski, romunski in madžarski delegati, nakar se bo osvojval odbor trojice, kateremu naj bi po želji Madžarov predsedoval Italijan. Tibor Eckhardt je doživel v Ženevi že vnaprej poraz in se zdi, da bo zamejen s primernejšim človekom.

Zarota proti Staljinu

MOSKVA, 4. decembra. Neki komunist je ubil voditelja leningrajskih komunistov Kirova, posebnega Staljinovega zaupnika. V zvezi s tem umorom je ukazal Staljin aretirati okoli 89 oseb, ki so osumljene sodelovanja. Med aretiranimi je tudi 7 uradnikov GPU (sovjetske tajne policije), ki se označujejo kot voditelji zarote. Vlada je imenovala komisijo z dalekosežnim pooblastilom, ki naj izčisti leningrajski sovjet. Komisija sme tudi obsojati na smrt in obsodbe izvršiti. Zatrjuje se, da je šlo za veliko zaroto proti Staljinu. V Moskvi so tvorili ob truplu Kirova nekaj časa častno stražo celo sam Staljin, Vorosilov in Molotov.

lu in početju »ustaše« Marka Došena, ki je v lokalu VMRO najemal teroriste za taborišča »ustaše«. Med teroristi iz makedonskega komiteta v taboriščih vstašev na Madžarskem se lahko omenijo še imena Dimitrija Ayramova, delegata VMRO, ki ga je pozneje zamenjal Kiril Drangov, Gligora Midečnova in morilca Vlada Georgijeva. Za zadnjega poročja bolgarska policija, da je za njim izgubila v Bolgariji sled 15. julija 1932, to je od dneva, ko je bil drugi oproščen kazni, in da je po informacijah te policije bil poslan od strani VMRO hrvaškimi teroristi, kjer jih je instruiral.

Japonska odpoved

TOKIO, 4. decembra. Predvčerajšnjim je kronski svet sklenil, da odpove Japonska washingtonski pomorski sporazum. Včeraj je ta sklep potrdila tudi japonska vlada. V motivaciji sklepa se navaja, da je Japonska prisiljena odpovedati sporazum zaradi sedanjega položaja pogajanj v Londonu, kjer se nobeni zahtevi Japonke ni hotelo ugoditi. Japonska je na spoštovanje določil washingtonskega sporazuma vezana še do leta 1936. Do tega časa ne bo gradila bojnih ladij preko določenega kontingenta, pač pa bo pripravila načrte in vse drugo, da bo začela ta koj nato lahko graditi novo brodogradnjo.

KOSLOWSKI OBIŠČE BUDIMPEŠTO

BUDIMEPEŠTA, 4. decembra. Ker je poljski zunanji minister Beck okupiran z važnimi diplomatskimi posli, zaenkrat ne bo mogel priti v Budimpešto, ampak bo namesto njega vrnil madžarski vladobisk poljski ministrski predsednik Koslowski. V Budimpešto bo prispel še pred Božičem, in sicer v spremstvu prosvetnega ministra.

BELA KUN NA DANSKEM.

KOPENHAGEN, 4. decembra. Dansko redarstvo je odkrilo stanovanje, v katerem je več časa tajno stanoval Bela Kun. Ob priliki tega odkritja so se po Danski razširile vesti, da pripravljajo danski komunisti revolucijo. Vesti so izzvale paniko. Redarstvo in vojska sta bili v strogi pripravljenosti. Zdi se, da je Bela Kun že pobegnil iz Danske.

ŠKANDALI BREZ KONCA.

PARIZ, 4. decembra. »Quotidien« piše, da se je na političnem obzorju pojavila cela vrsta novih škandalov. Gre za velike afere pri letalstvu, trgovinski morarici, finansiranju poljedelstva in trgovinskih pogodbah. List zadržuje, da je javnost zelo razburjena in da je tudi položaj Flandinove vlade močno omajan.

Dnevne vesti

Zaradi razžaljenja časti

Včeraj dopoldne je bila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem zanimiva razprava. Bivši voditelj mariborskih narodnih železničarjev g. Rudolf Tumpej je tožil nekatere ugledne svoje bivše tovariše zaradi razžaljenja časti. Obtoženci niso zanikali svojih izjav, ki jih inkriminira g. Tumpej, zagovarjali pa so se deloma s tem, da so ravnali v dobri veri z namenom razčiščenja razmer pri mariborski podružnici organizacije narodnih železničarjev, deloma pa bodo nastopili strink ten dokaz resnice.

Vse ovadbe so bile vložene pri okrajnem sodišču in niso bile pred razpravo popravljene ali razširjene, tako da je bilo pri včerajšnji obravnavi stanje isto kakor ob času vložitve tožb. Vkljub temu pa je tožitelj g. Tumpej trdil, da je podan sum dejanskega stanu po § 301/III. kz, češ, da so obdolženci s posebnimi nameni kratili njegovo dobro ime in gospodarski kredit. Sodnik je zato skle-

nil predložiti spise državnemu tožilstvu zaradi nadaljnjih predlogov, nakar je bila razprava preložena na nedoločen čas.

Čudimo se, da mora sodišče v tej zadevi sploh razpravljati, ko je vendar iz kazenskih spisov VII. kps 887/34. razvidno, da so se na seji oblastnega odbora UJNŽB v Ljubljani 16. junija t. l. vse zadeve mariborske podružnice med seboj poravnale in sta to potrdili priči g. Albin Roter, predsednik oblastnega odbora, in g. Albert Vrtočnik. Sprejet je bil tudi sklep, da člani mariborske podružnice UJNŽB ne smejo preganjati drug drugega in ne smejo vlagati novih tožb. Na sodni zapisnik se je pri zaslišanju priče Vrtočnika vzel tudi dotični pasus iz sejnega zapisnika Oblastnega odbora, ki ga pa sodišče seveda ni moglo upoštevati in se bo z zadevo ukvarjalo še okrožno sodišče. Ta dejstva so vzbudila med mariborskimi železničarji še večje zanimanje za izid razprave.

TRAFIKANTOM! Ker nam ni mogoče mesečnega obračuna zaključiti pravočasno, prosimo trafike v mestu in okolici, da nam neprodane izvide pripravijo oziroma vrnejo najkasneje do 2. vsakega meseca. Uprava »Jutra« in »Večernika«.

Zahvala Njeg. Vel. kralja. Naš kralj je prejel za praznik Zedinjenja vdanostne brzojavke in čestitke iz vse države in tujine. Po nalogu kraljevskega namestništva je pisarni Nj. Vel. kralja čast zahvaliti se vsem osebam in ustanovam, ki so pisмено, brzojavno ali z vpisom v dvorno knjigo izrazile svoja rodoljubna čustva vdanosti in ljubezni ter želje za srečo in dolgo življenje našega kralja in kraljevskega doma.

Iz banovinske službe. Za banovinskega uradniškega pripravnika volonterja pri splošni bolnišnici v Mariboru je imenovan Martin Čeh; za banovinske uradnike pa so imenovani zdravniški pripravniki v združenih zdravstvenih občinah dr. Angel Kralj v Zgornji Polskavi, dr. Aleksander Riturper v Križevcih, dr. Mirko Sesavič v Beltincih in dr. Rudolf Lovrec v Mariboru; v višjo položajno skupino pa so napredovali zdravniški združenih zdravstvenih občin: dr. Alfred Heric v Središču ob Dravi, dr. Evgen Jeger v Podčetrtku, dr. Ferdo Korun v Šoštanju, dr. Ferdo Kumej pri Sv. Petru pod Svetimi gorami in dr. Maks Pregelj v Vuzenici.

Razpisana občinska služba. Občina Ivanjkovci je razpisala mesto delovodje pripravnika. Natančni pogoji so razvidni iz razpisa v 91. številki »Službenega lista«.

»Službeni list dravske banovine« objavlja v letošnji 97. številki: Pravilnik o proizvodnji in uporabi kalcijevega karbida in acetilena; izprememba v staležu banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine in razne objave iz »Službenih Novin«.

Zaprisege rezervnih častnikov. Zaprisega rezervnih, upokojenih in častnikov v ostavki ter vojaških uradnikov, ki bivajo na mestnem področju bo 9. tm. ob 14. uri v vojašnici kralja Aleksandra na Meljski cesti. Rezervni častniki naj napišejo po možnosti pismene prisege že doma in jih naj prinesejo s seboj. Vse zadevne informacije dobe v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu med uradnimi urami.

Iz strokovne organizacije naših natakarjev. Mariborska sekcija ženevske zveze strokovnih nameščencev gostiteljske obrti za kraljevino Jugoslavijo, je imela danes zjutraj v prostorih kolodvorske restavracije ustanovni občni zbor, ki so se ga udeležili skoraj vsi mariborski natakarji. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik g. Pavšer, ki je najprej pozdravil navzoče, posebej pa zastopnika gostilničarskega združenja g. Jenka in prečital pozdravno brzojavko centrale za Jugoslavijo v Beogradu. Iz poročil posameznih funkcionarjev je razvidno, da so v mariborski sekciji organizirani skoro že vsi gostiteljski nameščenci in si sekcija mnogo prizadeva za izboljšanje njih položaja. Zanimivo je bilo zlasti poročilo posredovalnega odseka, ki je preskrbel v kratkem času obstoja službo 32 natakar-

jem, 6 kuharicam, 1 kuharju, 4 sobaricam, 6 vajencem in 9 blagajničarkam. — Občni zbor je sklenil sprejeti v članstvo tudi natakarice, ki so dovršile 4-letno učno dobo. Sledile so volitve, ki so bile tajne. Za predsednika mariborske sekcije je bil izvoljen g. Josip Pavšer, za podpredsednika g. Oton Koritnik, za tajnika g. Venčeslav Rancinger, za blagajnika g. Alojzij Repnik, za revizorja g. Ivo Ilič, za vodjo posredovalnega odseka predsednik Pavšer, za člana odbora pomožnega osebja pa g. France Majcen. Pri raznoterostih je obravnaval navzočim uredbo o gostiteljski obrti tajnik gostilničarskega združenja g. Jenko in pojasnil tudi druge zadeve, ki se tičejo nameščencev gostilniške obrti.

Večer Narodne obrane. Mimo internih proslav 1. decembra raznih mariborskih sokolskih in drugih nacionalnih organizacij, je priredil oblastni odbor Narodne obrane na praznik zvečer v veliki union-ski dvorani svečano proslavo, ki se je je udeležil ves nacionalni Maribor, navzoči pa so bili tudi zastopniki raznih oblastev in organizacij med njimi mestni župan g. dr. Lipold z gospo, okrajni glavar dr. Ivan Senekovič, zastopnik mestnega po-veljnika polkovnik Čakovski, šef mariborske policije Radošević, tajnik sokolske župe Dojčinović in drugi. Velika unionska dvorana je bila nalašč za ta večer okrašena po zamisli dekoraterja arhitekta g. Vičiča iz Zagreba. Simbolična slika na odru je predstavljala lik blagopokojnega kralja z njegovo sveto oporo-ko, Slovenci, Hrvati in Srbi: »Čuvajte složni in združeni Jugoslavijo!« Črnina, ki se je zlivala z narodnimi barvami in zelenjem, pa je napravila na vse navzoče mogočen vtis. Večer je otvorila železničarska godba »Drava« s potpurijem slovenskih narodnih pesmi. Slavnostni nagovor o prazniku 1. decembra in njegovem pomenu za zedinjeni jugoslovanski narod je imel predsednik Oblastnega odbora NO g. dr. Jančič. Na sporedu je bil nadalje nastop mladinskega pevskega zbora tukajšnje klasične gimnazije pod vodstvom profesorja g. Pahorja, nastop »Jadrana« pod taktirko g. Laha, nastop pevskega zbora »Drave« pod vodstvom zborovodje g. Horvata, in nastop pevskega zbora dijaške čete mariborske inženjerske podčastniške šole. Solista Faganelli in Lukman pa sta zapela po dve narodni in umetni pesmi. Z večerom Narodne obrane so bile na dostojen način zaključene proslave letošnjega 1. decembra.

Ljudska univerza v Studencih. V četrtek, dne 6. decembra predava okrajni sreski nadzornik g. Močnik o gojitvi zelenjadi in cvetic.

Nova gimnazija v Šibeniku. Za gradnjo novega poslopja za gimnazijo v Šibeniku je Hipotekarna banka odobrila 6 milijonov Din. Poslopje bodo pričeli graditi prihodnjo pomlad in bo dobil Šibenik tako prepotrebno gimnazijo.

Tajski promet v novembru. V novembru je bilo pri mariborski policiji prijavljenih 1715 oseb. Od teh je bilo 597 tujcev, in sicer 110 z Dunaja, 34 iz Gradca, 353 iz drugih tujih mest.

Mestno kopališče jutri, dne 5. XII. 1934 se otvori zopet parna kopel ob sredah, in sicer za ženske od 9. do 13. ure; za moške pa od 14. do 19. ure.

Združenje trgovcev za mesto Maribor objavlja, da bodo trgovine v Mariboru v soboto na praznik brezmadežnega spočetja Marije Device samo dopoldne odprte, v nedeljo pred Božičem, dne 23. tm. pa ostanejo lahko odprte ves dan.

Deputacija Gasilske župe sreza Maribor levi breg se je v petek poklonila na Oplencu manom Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Deputacijo je vodil župni starešina g. Srečko Kranjc.

Železniški upokojenci, člani bolniškega fonda, pozor! Volitve delegatov (skupščinarjev) se bodo vršile v četrtek, dne 6. decembra od 8. do 14. (2.) ure. Voli se pri tisti službeni edinici, od katere je izstavljen članski list, kjer se dobijo tudi volilne kuverte. K volitvam vzemite članske liste s seboj!

Pri zapeki, motnjah in prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navali, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« grenčice.

Sreda — Sreda

Miklavžev večer - Velika kavarna

Zgodovinsko društvo v Mariboru v ljudno obvešča vse svoje člane, da bo iz upravnno-tehničnih razlogov ČZN, 1934, št. 3—4 izšel šele po Novem letu 1935. Po izidu ČZN se bo vršil tudi redni letni občni zbor za 1934.

Ljudska univerza v Mariboru. Izjemoma je tudi v sredo 5. decembra predavanje, in to zaradi zelo interesantne snovi, ki bo gotovo zanimala široke sloje našega občinstva: »Domovinski problem pri Otonu Župančiču«. Ta problem je najgloblje zanimal našega prvega pesnika vse od pričetka pesniškega snovanja do danes. Za izčrpno in globoko podajanje lepe snovi pa jamči naš odlični kritik g. Josip Vidmar, ki ga prvič pozdravimo na naši »Ljudski univerzi«. V petek 7. decembra predava o političnem položaju Hrvatov leta 1917. g. Krešimir Kovačič, urednik v Zagrebu.

Tečaj izpitnih predavanj za rokodelske mojstre in pomočnike začne danes, v torek 4. decembra ob 19.30 s predavanjem o obrtnem zakonu. Udeleženci se naj zberejo ob določenem času pred deško meščansko šolo v Krekovi ulici (poslopje drž. realke). Predavanja so brezplačna in jih priredi tuk. poslovalnica zborničnega obrtnopospeševalnega zavo-da. Kdor se še ni prijavil, se lahko vpiše še pred začetkom predavanja.

Azilni sklad PTL za zgradbo azila je-tičnim bolnikom je dosegel v mesecu novembru t. l. 135.624.— Din. Protituberkulozna liga v Mariboru se najiskrenejše zahvali vsem, ki sodelujejo pri tej izredno pomembni akciji. Želi in prosi, da vztrajajo vsi Mariborčani pri svoji požrtvovalnosti in darujejo vsaj 1 Din vsak mesec v omerjeni fond.

Javna zahvala. Izven stanovanjske nabiralne akcije so v mesecu novembru prispevali v azilni sklad: Knezoškofijski ordinarijat v Mariboru 200 Din, trgovina Kos v Vetrinjski ulici 200 Din, zbirka Franc Kodrič pri tvrdki Marko Rosner »Jugosvila« 218.75 Din, dr. Pohl, Aleksandrova cesta, 370 Din.

Ukradeni kolesi. Tkalcu Juliju Veroniku je včeraj popoldne odpeljal neznan kolesar z dvorišča stanovanja na Tržaški cesti 600 Din vredno kolo, ki ima evidenčno številko 73.534. Železničarju Konradu Verbiču, stanujočemu pri Sv. Petru pa je neznan tat ukradel novo, 2000 Din vredno kolo izpred Koražijeve trgovine na Aleksandrovi cesti. Kolo je znamke »Pizon« in ima evidenčno štev. 78.734.

Radio Ljubljana. Spored za sredo 5. t. m. Ob 12.15: slavni dirigenti na ploščah; 12.50: poročila; 13: čas, živalski karneval na ploščah; 13.20: predavanje zbornice TOI; 18: Miklavž v studiu; 18.20: Constanka; 18.40: pogovor s poslušalci; 19.10: nacionalna ura; 19.35: naši operni pevci na ploščah; 19.50: čas, jedilni list, program za četrtek; 20: vokalni koncert koncertne pevke Pavle Lovševove; 20.45: koncert pevskega zbora »Tabor«; 21.30: klavir in harmonij; 22: čas, poročila; 22.15: čas, poročila, koncert.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 4. decembra ob 20. uri »Cesta«. Plesni večer Katje Delakove. Red C.

Sreda, 5. decembra. Zaprto.

Četrtek, 6. decembra ob 20. uri »Urh, grof Celjski« red A.

Parmovo opero »Urh, grof Celjski« po nove v četrtek za red A. Delo nam z melodlično glasbo in z živahnim dejanjem prikazuje uplemenitenej Teharčanov. — Naslovno partijo poje priljubljeni baritonist Fran Neralič k. g., nadalje gostuje tudi odlična altistka ga. Zamejic-Kovičeva.

Branislav Nušić, najboljši jugoslovanski komediograf in satirik, je pred kratkim dopolnil 70. leto svojega življenja. Mariborsko gledališče proslavi ta pomembni dogodek z uprizoritvijo njegove najnovejše komedije »Žaljuči ostali«. S pikrim humorjem nam tu riše Nušić požrešno žlahto, žaljučo za pokojnim sorodnikom, ki pa postane na koncu tarča najhujše ogorčenosti, ko se odpre oporoka. Režira gl. režiser J. Kovič, nastopijo Dragutinovičeva, Zakrajškova, Kraljeva, Starčeva, Savinova, Gorinškova, P. Kovič, Furijan, Gorinšek, Medven, Nakrst. Premijera bo v soboto 8. tm. ob 20. uri.

Danes ob 20. uri zvečer nastopi v našem gledališču odlična plesna umetnica **Katja Delakova**, ki se je vrnila z Dunaja, kjer je gostovala s trijumfalnim uspehom. Umetnica nastopi z lastno ciklično plesno stvaritvijo, monumentalno »Cesto«, ples-

no reportažo v 12 slikah. Za ta plesni večer, ki obeta po dunajskih kritikah svojevrstno senzacijo, je napisal pisatelj Ljudevit Mrzel posebne literarne vložke, pesmi v prozi, katere bo recitirala gđc. Elvira Kraljeva. Muzikalno vodstvo večera je v rokah prof. Pavla Šivica, ki je pripravil ves muzikalni aranžma in napisal tudi uverturo.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah v kolkih, živcih, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobotosti, povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Drobna policijska kronika. Preteklo noč so imeli mariborski stražniki precej posla s pijanci, ki so razgrajali po ulicah. V policijske papore so romali Karl K., Franc F. in Slavko G. Zaradi potepuštva pa sta bila aretirana Jože D. in Ivan F. Tam je prenočila tudi neka Ivanka L. zaradi tajne prostitucije. Prijavljelih pa je bilo policiji več kolesarjev in voznikov ter neki Ivan Š., ki je osumljen, da je ukradel svojemu prijatelju srebrno uro.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 10.2 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 5 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 15 stopinjah 737, reduciran na ničlo pa 735.2; relativna vlaga 62; vreme je jasno in tiho; vremenska napoved pravi, da bo ostalo vreme še nadalje tako lepo, da pa bo precej megleno in oblačno.

Obrtniški teden

DOSEDANJE OBRTNIŠKE PRIREDITVE V MARIBORU IN PTUJU.

V Mariboru je otvorilo Slovensko obrtno društvo Obrtniški teden z mašo, ki se je vršila v soboto ob 9. uri v frančiškanski cerkvi za obrtniški naraščaj in obrtništvo. Udeležba je bila zlasti od strani naraščaja zadovoljiva, pa tudi obrtništvo se je zbralo v lepem številu. Po maši so skupno odkorakali obrtniki in naraščajniki v pritično kazinsko dvorano, kjer se je vršila proslava zedinjenja. Proslavo je otvoril predsednik g. Sojč, ki je predvsem pozdravil mestnega župana, obrtniško mladino in mojstre. Nato je podal besedo meščanskošolskemu učitelju g. Silvinu Rodetu, ki je v lepo zasnovanem govoru podal historiat južnoslovenskih narodov od početka do današnjega dne. Vsaka beseda njegovega govora je bila prežeta s pravo domovinsko ljubeznijo in povedana s toliko prisrčnostjo, da je zadivil vse navzoče in žel burno odobravanje. Nato je podpredsednik Okrožnega odbora v kratkem pojasnil namen in pomen Obrtniškega tedna; hčerka Verica g. vrtnarja Jemeca je deklamirala prigodno spesnitev na pokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in njegovega mladega naslednika, tako dovršeno in s tolikim čutom, da so marsikomu zaigrale solze v očeh, predsednik g. Sojč je pa razdelil pomočnikom in vajencem priznanja in denarne nagrade za ob priliki Mariborskega tedna na obrtniški razstavi izložene izdelke. Proslavo je dvignil tamburaški zbor obrtniškega naraščaja, ki je pod vodstvom g. Ferka zaigral ob otvoritvi državno himno in še več drugih zborov. Predsednik je nato zaključil lepo proslavo in se zahvalil vsem navzočim, zlasti g. županu za udeležbo.

Zvečer se je zbralo obrtništvo na družabnem večeru v Gambirnovi dvorani in je tudi to prireditev počastil s svojo udeležbo g. župan z go. soprogo. Dvorano so napolnili do zadnjega kotička mojstri s svojimi družinami. Temu večeru je dal posebno obeležje pevski zbor Združenja pekovskih mojstrov, ki je to pot prvič javno nastopil pod vodstvom pevodje g. Laha. Pevski zbor je žel pohvalno odobravanje, prav tako tudi obrtniški tamburaški zbor, ki je neumorno sviral razne skladbe. Razni govorniki so spregovorili več primernih govorov, tako g. Vahtar, ki je pozdravil vse navzoče, posebno g. župana dr. Lipolda, predsednik krajevnega odbora g. Krajcer, ki se je zahvalil zlasti pevskemu zboru Združenja pekov in tamburašem, pa tudi vsemu navzočemu občinstvu, in g. Fran Novak, ki je v svojem govoru poudarjal potrebo složnega nastopanja in prireditve obrtniške razstave v prihodnjem letu. Družabni večer je minil v prijetnem razpo-

loženju in je nedvomno dosegel svoj namen.

V nedeljo dopoldne se je pa vršilo manifestacijsko zborovanje, ki pa ni bilo tako posečeno, kakor bi bilo želeli. Zborovanje je otvoril g. Miho Vahtar, ki je predvsem pozdravil zastopnike oblasti, in sicer mestnega ravnatelja g. Rodoška kot zastopnika mestnega poglavarja, obrtnega referenta g. dr. Senkoviča in narodnega poslanca g. Krejčija ter vse navzoče predsestnike združenj, pa tudi vse navzoče obrtnike. Pozdravil je tudi zastopnike tiska in nato podal besedo glavnemu govorniku, predsedniku krajevnega odbora g. Antonu Krajcerju, ki je v vestno sestavljenem in obširnem referatu podal jasno sliko o razvoju rokodelskih obrtov, o propadanju nekaterih strok in današnjem težkem gospodarskem položaju obrtništva, zlasti rokodelskega. Koncem svojega govora pa je apeliral na občinstvo, da bolj podpira rokodelca s tem, da kupuje in naroča svoje potrebščine pri mojstru rokodelcu. Govorniku so vsi navzoči pritrdili in odbravali njegova stvarna izvajanja. Za njim je govoril g. Franc Reicher, predsednik Združenja krojačev in je v jedrnatem govoru navajal in v drastičnih primerih orisal vse krivice, ki se danes gode obrtništvu, na katerega škodo se podpira tuja industrija, ki izriva domačega obrtnika s trga. Predsednik zborovanja g. Miho Vahtar je pojasnil nastop združenih organizacij proti prekomernemu obdavčenju obrtništva. G. ravnatelj Rodošek je pozdravil zborovanje v imenu mestne občine in želel Obrtniški teden najljepšega uspeha. Ponovno so govorili še g. Anton Krajcer, Miho Vahtar in Ivan Lužnik iz Zg. Radvania, na kar je g. Fran Novak, predsednik Združenja brivskih mojstrov, prečital obširno resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. Predsednik g. Vahtar je nato zaključil zborovanje z zahvalo vsem za udeležbo, zlasti predstavnikom oblasti, in apeliral na navzoče, da se udeležijo predavanj, ki bodo v torek in četrtek ob 20. uri v isti dvorani.

Kakor v Mariboru tako se je Obrtniški teden proslavil tudi v vseh drugih centrih obrtništva v območju Okrožnega odbora mariborskega. V Ptujju je bilo zborovanje v gornji dvorani Narodnega doma, ki je bila polna zavednih obrtnikov. Zborovanje je otvoril predsednik obrtnega društva in krajevnega odbora g. Jožko Berlič, ki je pozdravil navzoče predstavnike oblasti in raznih korporacij. Prisotni so bili za mestno občino ravnatelj g. Zavadlal, srezki podnačelnik g. dr. Levičnik, narodni poslanec g. Lovro Petovar, zbornična svetnika gg. Jakob Za-

dravec in Milan Senčar in zbornični tajnik g. dr. Koce, banski svetnik g. dr. Matěj Senčar, obrtnozadružni nadzornik g. Ignacij Založnik in za ženske organizacije ga. županja Jeršetova. Glavni govor je podal g. predsednik Jožko Berlič, g. dr. Koce o splošnem položaju obrtništva in razmerje tvrdke »Bat'a« in »Tivar« do narodnega gospodarstva, g. Jakob Zadravec o davčnih vprašanjih in narodni

poslanec g. Petovar o naporih in trudih, ki so jih imeli poslanci v narodni skupščini, da se davčni zakon omili in prilagodi težkim gospodarskim prilikam. Razpravljalo se je še o škodljivem vplivu šušmarstva, na kar je g. Ignacij Založnik prečital resolucijo, ki je bila z navdušenjem in enoglasno sprejeta. Ob 12. uri je predsednik g. Berlič uspelo zborovanje zaključil.

Boj za popolno prekmursko gimnazijo

BESEDE KLUBA PREKMURSKIH AKADEMIKOV.

Slovenska javnost je izid akcije Kluba prekmurskih akademikov za obnovo popolne državne gimnazije v Murski Soboti vzela z občudovanjem na znanje. Prekmursko ljudstvo je, oprto na v nebovpijoče argumente, izrazilo svojo tradicionalno, v suženjske čase segajočo željo po popolni slovenski gimnaziji v treh kolektivnih prošnjah »Želja prekmurskega ljudstva ob petnajstletnici osvobođenja 1919-1934«, ki vsebujejo: 1. ca. 15.000 podpisov prekmurskih družinskih poglavarjev; 2. pečate vseh občin v srezih: Soboti, Lendavi, Ljutomer—Gornja Radgona; 3. pečate vseh nacionalnih, kulturnih in gospodarskih društev v Sl. krajini.

V teh knjigah je prekmursko ljudstvo prosilo, da naj se s šolskim letom 1934—1935 otvori peti razred na drž. gimnaziji v Soboti, ki naj se v štirih letih izpopolni v drž. osemrazrednico. Kraljeva vlada na to spomenico še ni blagovolila odgovoriti, ker srednje šolsko vprašanje še ni prišlo na dnevni red vladnih sej.

Spričo sestavljanja novega proračuna in sej finančnega odbora narodne skupščine, ki so na vidiku, nadaljuje Klub prekmurskih akademikov svojo akcijo s podvojenimi silami. V imenu vseh udeležencev pri akciji je pretekli mesec odposlal primerne spomenice na najvišja in na vsa visoka mesta s prošnjo, da naj se v drž. proračun za leto 1935—1936 vnese postavka za ohranitev petega razreda na gimnaziji v Soboti in naj se ta gimnazija v štirih letih izpopolni v drž. osemrazredno gimnazijo.

Klub prekmurskih akademikov je vzel boj za obnovo popolne gimnazije v svoj program zato, ker mu ta boj po času in razmerah pripada kot zgodovinska dolžnost in misija. Zato tega boja ne moremo, ne smemo in nikoli ne bomo opustili, dokler deklaracija prekmurskega ljudstva ne bo ugodno rešena in dokler ne bo izginila senca, ki je zavila našo petnajstletnico; to tem manj, ker gre za ustanovo, ki lahko bistveno vpliva na bodoče kulturne in nacionalne razmere v Slovenski krajini.

Klub prekmurskih akademikov nikdar ni in tudi sedaj ne dela na tem, da bi se v korist drž. popolne gimnazije v Soboti ukinila kaka že obstoječa popolna gimnazija v Sloveniji. Zavedamo se, da so vse gimnazije v Sloveniji potrebne. Prekmursko ljudstvo zahteva svojo in se pri tem opira na argumente, ki jih večina popolnih gimnazij v državi ima. Klub prekmurskih akademikov je mnenja, da vprašanje popolne gimnazije ni zgolj prekmursko vprašanje, ampak je in mora biti slovensko vprašanje. Zato pozivamo slovensko izobraženstvo, da pri tem boju prevzame nase delež, ki mu kot takemu pripada.

Sokolstvo

Prisega mariborskega Sokolstva. Bila je to najimpozantnejša manifestacija 1. decembra v Mariboru. Mož pri možu. Vsi zborovalni prostori v Narodnem domu natlačeni. Mogočna mariborska sokolska armada. Članstvo Sokola Matice je zgovorno in mogočno izpričalo svojo disciplino. Programatične so bile besede, ki jih je uvodoma spregovoril starosta Franjo Bureš. Spomnil se je v toplo občutenih izvajanjih blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja in proslavljal novega ljubljenskega kralja Petra II. Nato je prečital poslanico SKJ ter izvršil slovesno zaprisego vdanosti in ljubezni kralju Petru II. Gromko je zvenela prisega zveste in zavedne sokolske množice. Pevski zbor »Jadrana« je odlično odpel »Hej Slovani«, godba pa je zaisvirala »Bože pravde«. Ko je starosta Bureš v zaključni vzvišeni besedi pozival k strumni strnitvi sokolskih vrst ter nikdar mirujoči sokolski delavnosti, so se sokolske vrste razhajale z zbora v močni zavesti, ki prešinja mariborsko Sokolstvo. Manifestacijskega zbora so se udeležili predstavniki oblasti. Članstvo Sokola Maribor III. pa je imelo svojo manifestacijo v telovadnici na Zrinjskega trgu.

„Čuvajte Jugoslavijo!“

Milan Kajč:

Izolirnica

Med jelševjem se je vil potok Črnc. In tam, kjer se je razširjal, je počival mlín. Mlínsko kolo je čakalo, da bi se zopet nad jezerom dvignila voda. Na nje temni gladini so plaval prvi orumeneli listi. Za mlínom, ki je bil ravno na oglu vasi, so se širili v nedogled pašniki in vmes polja vse tja do Mure.

Temnilo se je že, ko se je počasi bližal vasi brezdomec, berač. Previdno se je oprijemal ograje ob brvi. Pri mlinarju je potrkal in prosil prenočišče. »Kaj bi siromaka sedaj v noči podil iz hiše,« si je mislil dobrodušni mlinar. Zgodaj jutraj je odšel berač prosjačiti dalje po vasi in rušchal za seboj zlovešče znake. . . Mlinar in njegov sin sta morala prva v bolnico, za njima vedno novi in novi, dokler je niso prenapolnili.

Zvonarjev Jurij je smatral grižo kot bo lezen, katere se lahko naleze vsak razen njega. Ko so dekleta pripravljala postelje v šoli, ki naj bi bila izolirnica, si je v šali izbral eno izmed ležišč in se položil čezenj. Kljub diagonalni legi, je bila postelja še vedno prekratka. Vendar si ni belil glave in trdil, da bo ta njegova.

Ne samo Jurij, tudi drugi se nestrpnost pričakovali preobrazbe šole. Še celo nek vaški inteligent se je muzal češ: »To bo da senzacija za našo občino. Koliko ljudi

bo prišlo sem. Pa saj se ne gre za tiste mnoge bolnike, ki so vredni le usmiljenja. Z njimi pridejo boljši ljudje, gospodje zdravniki, s katerimi se človek kaj lahko pogovarja in zabava.«

Malokdo je mislil na resni značaj epide mije. Šele, ko so bile nekatere sobe že polne in so še vedno dovažali bolnike, je tudi najbolj lahkomišeln neka izpreteletlo. Kdor je videl upadle obraze bolnikov, izsušena telesa, sto obupnih pogledov, je spoznal strahote griže. Življenje bolnikov je obstajalo v dieti, injekcijah seruma, brezupnih nočeh in v strahu pred previdnim odnašanjem umrlih. . .

Bolnikom se je sčasoma stozilo po domačih. Le kako bi mogli v stik z življenjem zunaj teli zidov? — Noč je. Le dihanje bolnikov moti tišino. Pod velikimi okni izolirnice se nekdo plazi. Nato plosk po zemlji kakor da bi kdo preskočil žično ograjo. Nekdo se previdno približuje in kmalu se prikaže nad odprtmi oknom roka. Kakor da je Miklavžev večer: roka ponuja pogače, potice. . . same prepovedane darove. Kljub temu se jih bolniki niti malo ne branijo. Malo je manjkalo, da ni dolgin Jurij zavriskal, ko je srečno preskočil ograjo in jo odkuril. Sčasoma so sledili njegovemu zgledu še drugi, ki so si poenostavili nevarni preskok ograje s tem, da so pretrgali žično mrežo in si tako včasih omogočili prepovedan obisk.

Jurij je takrat srečno odnesel pete, a

kaj mu je pomagalo, če je še tako bežal domov. Griže se ni več mogel otresti. Le raznesel jo je še lahko. Za njim je prišla v bolnico tudi njegova sestra. »Glej ga spaka,« si je mislil Jurij, »ravno ta postelja je še prazna za me, na kateri sem se v družbi deklet za šalo pretegoval. Mogoče sem se takrat preveč spakoval in sem jo zato izkupil.«

Zdaj je prišel tudi zanj post, katerega je vsak najtežje prenašal. Pogumno je preстал vse izkušnje, katere so se pojavljale zvečer v obliki kruha, jajc in pogač. Kljub temu, da so zdravniki po večkrat na dan prepovedali vsako hrano, ki bi jo prinesli skrivaj domači, je bilo še vedno dovolj neubogljivih. Strežniki so bili domačini in ker so bili nekateri revni, so radi prejimali od bolnikov podkupnino. V izolirnici je bila iz sosednje vasi neka bogata posestnica, ki si je s pokojnim možem prislužila v Ameriki na tisoče dolarjev. Vsi so jo imeli za milijonarko. Podkupila je strežaja, da ji je prinesel makovo potico. Skraja je jedla previdno, a ko ji to ni škodilo, je pojedla vso potico. Kaj kmalu so se pokazale posledice: že naslednjega dne je umrla. Zdaj se srečni dediči pravdajo za milijonsko zapuščino rajne vdove. Jurij, njegova sestra in vsi bolniki razen petnajstih, pa so zdravljenje srečno prestali.

Ko je bila že več ko mesec dni v kraju izolirnica, se je občanom zdelo to pre-

dolgo. Nezačuden so bili sicer že v začetku, ker so jo otvorili brez vednosti in soglasja občinskega odbora. V čem so lahko svoji nevolji dajali izraz? Bolniško osobje je rabilo živež in ga kupovalo pri kmetih. Ko je kupil šofer rešilnega avta pri kmetici sir, mu je dala starega. Njegov duh se mu je zdela sumljiv in ga je prezeval. Res je bil v sredi plesniv. Seveda se je razburil. »Kaj takega mi upate dati in še zahtevate 6 Din!«

Kljub temu, da je izolirnica zelo zajezila širjenje epidemije, so si končno vsi želeli izpremembe. Občanom ni bilo po godu, da bodo prikrajšani v počitnicah, ko bi najbolj rabili svoje otroke pri žetvi. Zamujeni šolski čas bo najbrž treba tedaj nadoknaditi. Neki učiteljci so privrele solze, ko je stopila v svoje stanovanje, pa ne od veselja! . . . Povsod sledovi bolnice. . . . Še vaški inteligent ni bil preveč zadovoljen. Računi so se mu bili izjalovili. Da se je zdravnikom že težilo po Ljubljani, je razumljivo. Kaj je sedaj bolnikom, ki so se zdravi vračali, pomenil dom, si težko kdo predstavlja! Tako je začela pred kratkim služiti zasilna bolnišnica v zadovoljstvo vseh, zopet svojim pravi namenu — prosveti. Z vsemi svojimi solničnimi in tudi senčnimi stranmi, katere se seveda ne dajo primerjati s koristjo uspešnega oživanja zdravja prekmurskega ljudstva, je vendar opozorila ta izolirnica na potrebo nove bolnice v Prekmurju.

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

Tedaj se izvije iz prsi gospodične Aspinwallove vzklik, ki ga ni mogla delj zadrževati. Pri tem pretresljivem glasu je dvignila signorina roke proti nebu, in Hilary je priskočila, da jo stisne na prsi. Iz vseh vrat pogledujejo blede in prestrašeni obrazi in vsa hiša je vznemirjena. Toda Hilary zre le v smrtnobledi obraz signorine, ki strmi na oba bori telja pred seboj, kakor da se je zdramila iz groznih sanj v še groznejšo istinitost. Šele ko je zdrknil nož iz rok njenega sovražnika in ji pal pred noge, šele zdaj se je zdelo, da se zaveda sedanjosti; skloni se, dvigne nož in ga prinese s tresočimi prsti ter zbeži z njim v sobo baš tedaj, ko je njen sovražnik podlegel nasprotniku ter se skotalil po stopnicah v globino in obležal na tleh brez zavesti.

XVII.

»Ali je mrtev?« To vprašanje je privrelo iz ust signorine, ki je z ostalimi hitela proti stopnicam.

»Ne,« je zaklical mlad policist, ki je skočil za morilcem, »mrtev ni, toda ni več nevaren. Lahko spite brez skrbi; go-

spodični Rogersovi se ni več bati pred tem človekom.«

Toda ni se dala tako lahko pomiriti; tresla se je po vsem telesu in se ozirala nemirno okoli sebe.

»Ali bi mogla tega moža videti?« Rada bi ga vprašala, kaj sem mu storila žalega!

»Gotovo, gospodična, oklenite se moje roke; zelo ljubo mi je, ako si ga hočete ogledati.« S temi besedami je stopil Gryce odločno pred njo. Oklenila se je neznančeve roke ter stopala tresoč se po stopnicah navzdol. V spodnji veži, kjer so med tem prižgali svetilke, sta stala Byrd in umetnik, sklonjena nad možem, ki je ležal na tleh. Ko je zapazila umetnika, je za trenutek osupnila in stopila nato z bolestnim nasmeškom bliže.

Ujetnik, ki je imel zvezane roke, je dvignil pogled, ko je zaslišal njene korake.

»Moj Bog, to je vendar sluga, ki mi je zatrujal, da je tajni policist, in me svaril...« ni mogla nadaljevati, njena razburjenost je bila tolikšna, da ji je padlo bodalo na prsi moža, ki je ležal pred njo.

Byrd je pristopil in dvignil bodalo, ne da bi signorina to zapazila, tako je bila zatopljena v misli na zločinca. Ta ni bil po ponesrečenem napadu prav nič vzne-

mirjen in jo je opazoval s čudnimi pogledi.

»Slabo se mi je godilo« je odgovoril, »toda upam, da bom skoro prost; zame še ni vislic.«

Vztrepetala je pred njim, njena blede lica so se ji naglo pordečila.

»Kaj sem vam storila, da mi strežete po življenju?« je jecjala.

»To vam lahko povedo drugi; policija mi je prekrizala račune. Za vas se prično zdaj lepi dnevi, gospodična, česar vam ne morem preprečiti.«

Umetnik ni mogel pustiti svoje izvoljenke v bližini tega lopova.

»Pojdiva, tu ni prostora za vas!« ji je odgovoril in jo odvedel.

Ko jih je videl ujetnik, jih je še enkrat besno pogledal in zaklical:

»Ha, prekleto! Varujte se in ne računajte preveč na svojo srečo! Enajstura še ni minila.«

Ozrla se je še enkrat boječe nanj in nato brez volje sledila umetniku.

»Hvala Bogu, nevarnost je srečno za nama,« je vzkliknil umetnik, hvaležen iz dna duše.

Nasmehnila se mu je in njene misli so blodile nekje daleč.

»Kaj ne, da vas ta človek ni ranil, ni ste imeli boja z njim?« ga je vprašala.

»Ne, tokrat nisem bil v nevarnosti; sicer mi je stregel po življenju in mi je

zastupil vino, kar se je k sreči pravočasno odkrilo. Pomislite vendar, da ni Degraw, ampak ta človek povzročitelj vsega zla, ki je zadelo deklico vašega imena.

»On? Kdo to trdi? Kako ste to odkrili?«

»Degraw nam je pripovedoval svoje doživljaje, o katerih vam hoče jutri poročati. Moram priznati svojo pomoč; je plemenit človek, toda njegov sluga je znal varati nas vse. Prava sreča, da je bila policija tako čuječa. Midva, gospod Degraw iz Clevelanda in jaz, dolgujemo življenje Byrdu in vi...«

Prekinili so ga gostje, ki so se mu približali z vprašanji in poizvedbami; tud ga je ovrala bližina služinčadi, da bi izgovoril to, kar mu je polnilo srce. Može je bilo tako bolje. Dokler ji ni Degraw sporočil, kako se bo njeno življenje odslej oblikovalo, mu je itak prepovedala čast govoriti o ljubezni. Čustva bogate Jenny Rogersove, kateri se bo klanjal ves svet, pač ne bodo tista, ki so navdajala ubogo nesrečno signorino Valdievo. Nihče ga naj ne obdolži, da se je okoristil z njenim položajem. Prej pa mora vedeti, kako bo učinkovala najo spremenba sreče in ali bo še potrebovala njegove ljubezni. Da ji je vdau iz dna srca, to je bilo tudi njej popolnoma jasno.

Sport

Izid šestega nagradnega tekmovanja

NAJBOLJŠE NAPOVEDI IZIDA NOGOMETNIH TEKEM.

Na naš šest razpis sportnega nagradnega tekmovanja je uredništvo prejelo 652 rešitev, od katerih jih je bilo neveljavnih 14, in sicer zaradi tega, ker niso bile na predpisanih kuponih, pri katerih pa je manjkalo ime tekmovalca. Izredno veliko število je dokaz velikega zanimanja, ki ga je vzbudilo naše tekmovanje med čitatelji »Večernika«. Saj so pa lepe nagrade zanimanja tudi vredne. — Točno vseh rezultatov tudi tokrat ni nihče pogodil, marveč samo približno. Nagrade prejmejo naslednji:

Topel volnen pulover dobi g. Karel Derenčin, dijak v Mariboru, Aleksandrova cesta 83. Prvo darilo je poklonila zna na mariborska tvrčka Franjo Majer, modna manufaktura na Glavnem trgu 9. G. Derenčin je napovedal naslednje izide nogometnih prvenstvenih tekem: Rapid: Hermes 5:1 (2:0), Ilirija: Celje 4:2 (2:2), Čakovski SK: Hermes 3:1 (1:1), Železničar: Svoboda 4:2 (2:2).

Z odlično kolonsko vodo se bo parfimiral g. Franjo Gujznik, dijak Ob Dravi 16, Pobrežje pri Mariboru, ki je predvideval sledeče rezultate: Rapid: Hermes 3:1 (1:0), Ilirija: Celje 4:2 (2:0), Čakovski SK: Hermes 2:1 (1:1), Železničar: Svoboda 4:1 (3:1). Velika steklenica najfinejše kolonske vode je darilo tvrčke Franc Weller, trgovina z barvami in parfumerija, Maribor, Gosposka ulica 29.

Tretje darilo, praktične pisalne potrebščine, dobi Josip Senekovič, dijak v Mariboru, Vetrinjska ulica 5. Tretje darilo je poklonila mariborska podružnica Učiteljske tiskarne v Tyršovi ulici (palača Banovinske hranilnice). G. Senekovič je napovedal naslednje izide: Rapid: Hermes 3:1 (2:0), Ilirija: Celje 4:1 (2:0), Čakovski SK: Hermes 2:1 (1:1), Železničar: Svoboda 4:2 (2:1).

Za drugo in tretjo nagrado je bilo 14 tekmovalcev, ki so prišli v poštev. Zato smo morali žrebati in so bili izžrebani današnji nagradenci.

Zanimiv je pregled vseh izpolnjenih kuponov, ki pričajo, koliko zaupanja ima kateri izmed mariborskih nogometnih klubov med mariborskim sportnim občinstvom. Zmago Rapida je predvidevalo izmed 652 nič manj kot 634 tekmovalcev. Za Železničarje je bila slika naslednja: zmagajo 526 tekmovalcev, poraz 105, ostali pa so prerokovali neodločen rezultat. Zmagajo Ilirije je pričakovalo 648 tekmovalcev, 3 poraz, 1 pa neodločen izid! Poraz Hermesa v Čakovcu je predvidevalo 523 tekmovalcev, zmagajo 64, ostali pa neodločen izid.

Kdo vse tekmuje? Večinoma so to Mariborčani, rešitve pa so prispele tudi iz

vseh drugih krajev Slovenije. Veliko večino tvori naša dijaška mladina, potem vajenci, pomočniki, uradniki, zasebniki itd. Med tekmovalci je bilo tokrat zlasti mnogo aktivnih nogometašev in funkcionarjev iz vse dravske banovine, ki pa nimajo take sreče, kakor bi jo z ozirom na njih posel s sportom pričakovali. Med tokratnimi 652 tekmovalci je bilo 185 žensk, ker jih je najbrže hudo žejala skomina po fino dišeči kolonski vodi. Toda tudi tokrat »nežni spol« ni imel sreče.

Onim, ki jim tokrat sreča ni bila naklonjena, povemo za tolažilo, da bomo tudi za nedeljske tekme zopet razpisali nagradno tekmovanje. Kupon objavimo jutri!

Madžarskim ciganom slaba prede

Zlati časi madžarskih ciganov so na zatonu. V njihove primase se ne zaljubljuje več princeze in ne beže več zaradi ljubezni od doma. Madžarski bogataši imajo manj denarja in ne lepijo več ti sočakov na čelo ciganskim godbenikom. Zaradi krize, ki je zajela Madžarsko mnogo bolj kakor druge države, so osiromašile tudi madžarske vasi, osiromašili pa so tembolj cigani. Zaradi tega izvršujejo cigani razne zločine in ker so zamazani, širijo razne nalezljive bolezni.

Madžarska vlada je sklenila storiti proti ciganom najstrožje ukrepe. Ker dan na dan prejema porazna poročila iz raznih krajev, kako cigani širijo nalezljive bolezni s tem, da se sele iz kraja v kraj, bo za cigane organizirala koncentracijska taborišča. Znano je, da širijo cigani tudi svinjsko kugo, ker izkopavajo iz zemlje crknjene prašiče in uživajo meso in mast. Tudi so mnoge občine zahtevale od oblasti, naj bi se izvedla sterilizacija ciganov, ker se njih drugače ne more privedi do civilizacije. Zopet zahtevajo drugi, da bi se cigani žigosali na čelu tako, da bi se jih na prvi pogled spoznalo. Tretji predlagajo, naj bi se ciganom odvzeli konji, da bi se ne mogli seliti iz kraja v kraj.

Na Madžarskem je že več mest, ki ne čakajo na ukrepe vlade, marveč si sama pomagajo. Tako je neko manjše mesto, katerega okolica je bila preplavljena s cigani, na lastne stroške zgradilo taborišče, varnostni organi so pa položili cigane in ciganke ter jih zaprli v barake, kjer se krečejo pod strogim nadzorstvom. Taborišče je ograjeno z bodečo žico in so okrog in okrog postavljene straže. Podobna taborišča bodo zgra-

dila, kakor poročajo madžarski listi, tudi druga mesta, če ne bo vlada kaj kmalu uredila zadeve s cigani.

Šaljiva avtomobilska nezgoda.

V Seviliji se je pred dnevi ob priliki neke poskušne avtomobilske vožnje pripetila majhna nezgoda, ki se je srečno iztekla za lastnika avtomobila, a še srečnejše za šoferja, ki je polagal šoferski izpit. Šofer je bil tako nespreten, da je hoteč se izogniti nekemu vozilu, zavozil v neko ozko ulico in se zaletel v malo restavracijo, razbil izložbeno okno in prekucnil stol, na katerem je sedel neki gost. Kljub temu, da bi bila nesreča lahko zahtevala človeške žrtve, se ni nikomur nič pripetilo, le razbito šipo je moral plačati šofer, gost pa se je tako prestrašil, da je pozabil plačati svoj zapitek.

Razno

NOVA »LOTA« POSTELJA
480 Din, spalni fotel otomane, madrace, odeje, kakor tudi vse v to stroko spadajoča popravila najceneje. Miklošičeva ul. 6, Kocijaš. 4980

Prodaj

DOBER ŠIVALNI STROJ
550 Din, spalnica, moderna, iz trdega lesa s tridelno psilo, omare, postelje, žima kg 18, pernice, mize, stoli, moderna jedilnica. Koroška c. 3, stariarna. 4578

GLOBOK. OTROŠKI VOZIČEK
naprodaj. Wildenrainerjeva ul. 11. 4975

POSTELJA.
umivalnik, nočna omarica, oboje z marmornato ploščo poceni naprodaj. Kolarjeva 1. 4973

Kupim

KUPIM PRIMOŽ
(Schraubstock). Naslov v upravi »Večernika«. 4974

SPALNICA.
kompletna, dobro ohranjena, in radioaparat rabljen. takoj kupim. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Takoj 2«. 4976

Sobo išče

SOBO
s štedilnikom iščem takoj. — Naslov v upravi lista. 4983

Sobo odda

LEPO. PRAZNO SOBO
oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 4979

SOBO,
prazno, oddam mihi družini takoj. Pobrežje, Poljska ulica 11. 4970

Pogreb uglednega učenjaka.

Pred dnevi so zelo svečano pokopali določil po tisoč turških funtov nagrade vsako leto tistemu sodniku v Turčiji, ki bo izrekel najpravičnejšo sodbo in ki bo užival največje zaupanje javnosti. Lepa gesta sicer, toda nastane vprašanje, kdo bo mogel pravično oceniti izrečene sodbe turških sodnikov.

Osem ur pod vodo.

Prvi potapljač mornariškega oddelka v Brindisiju, Pavel Campagnoli, je postal pred kratkim svetovni rekord v potapljanju. Pri dviganju neke potopljene ladje je vztrajal v vodi neprestano polnih osem ur. Ko se je pojavil na gladini, ni bil prav nič utrujen.

Spominjajte se CMD

MIKLAVŽEVA DARILA
kakor damske torbice, aktovke, denarnice, kovčki itd v veliki izbiri in najnižji ceni pri tvrčki
Karlo in drug
Trg Svobode 6. 4788

Kupujte svoje potreščine pri naših inserentih!

Pozor!

Če kaj od parkeljna te zgraja, povprašaj svetega Miklavža, da najboljšo res ima bonbone in čokolado vrli Oslag Tone.

Se priporoča

Oslag Tone
delikatesna trgovina, Glavni trg 17

Angleška in češka sukna

lepi vzorci in poceni dobite v

Trpinovem bazarju
Oglejte si pred nakupom!

Zahvala.

Najprisrčneje se zahvaljujemo za množične dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ustno in pisмено ob bridki izgubi našega iskrenoljubljenega soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Vižintina Franca

Posebno se zahvaljujemo vsem zastopnikom oblasti in društev, tako tudi vsem, ki so našemu dragemu pokoniku izkazali čast na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Žalujoči ostali.

Čitaite »Večernik«